

ALGUNES DADES SOBRE ELS CONREUS DEL MONTGRÍ DEL 60 AL 89

Hem volgut fer aquest estudi per tenir una visió general de l'estat actual dels conreus del Montgrí. Per això, hem recollit les dades cadastrals de l'any 1960 que especifiquen la superfície de cada cultiu, creiem que amb prou fiabilitat, i les hem comparades amb les que hem obtingut nosaltres sortint al camp.

La zona que més hem treballat comprèn els paratges anomenats Cau de la Figuera, Mas Déu, Font dels Capellans i Pujada d'en Tascons, que són els més propers a la vila de Torroella i que, per tant, són encara els més treballats. Aquesta zona és també un dels conjunts conreats més extensos de Montgrí i creiem que, a grans trets, l'evolució dels conreus d'aquesta zona pot ser representativa per a tota la falda del Montgrí.

Si distribuïm la falda conreada de la muntanya en tres zones, podem distingir la part més baixa i propera a la plana, una part central i una línia estreta enfilada al roquissar on la terra i l'aigua es mantenen gràcies a les feixes.

L'olivera, que a mitjans del segle XIX havia tingut la màxima expansió a tot l'Empordà, al Montgrí ha predominat durant molts anys sobre els altres conreus. Els olivars, en general, s'han plantat a les terres que no han estat aptes per als cereals, és a dir, de la franja central fins a l'última feixa que s'ha pogut construir.

Els primers olivars abandonats (apareixen els primers erms) han estat els més enfilats —de més difícil accés i menys productius—. Primer l'olivar ha esdevingut erm i posteriorment en alguns casos pineda. Però, a poc a poc, i durant el període entre els anys 60 i l'actualitat han quedat reduïts a la meitat. Les causes d'aquest abandó progressiu, i el de tots els conreus de la muntanya, són el rendiment elevat de les noves fonts econòmiques com el turisme, els serveis, els conreus intensius i mecanitzats a la plana, la petita indústria, etc.

Els cereals de secà i els farratges ocupen actualment la meitat de superfície que a l'any 60, distribuïts a la part més baixa. En la majoria dels casos han estat substituïts per erms.

De vinyes, també n'hi ha la meitat de les que hi havia fa trenta anys. En general, són de dimensions reduïdes estan envoltades per una filera d'oliveres o bé ocupen una petita part de l'olivar. És una forma típica i antiga de distribuir aquests dos cultius. La tendència, però, ha estat la d'abandonar les petites fileres d'olivars a mesura que el treball de manteniment ha suposat un esforç poc recompensat als nostres dies i a mesura que s'ha disposat al mercat de tot tipus d'olis.

La superfície de pineda en aquest punt concret ha augmentat però poc. Aquest no és el cas d'altres zones de conreus del Montgrí que estan pràcticament cobertes per pinedes, com per exemple la zona nord del camí dels Termes, on limiten els municipis de Torroella i l'Escala. Primer es van plantar pins als primers conreus abandonats; després aquests pins han escampat les seves llavors i ara en trobem de dispersos pertot, entre els conreus abandonats.

Els camps de fruiters de secà sembla que no existien com a tals als anys 60. La petita superfície que ocupen actualment ha estat en substitució dels cereals. Hi havia, però, molts altres fruiters que no es comptabilitzaven en superfície, sinó que es trobaven aïllats pels marges i racons, és el cas principalment de les figue-

res i els ametllers, i també de presseguers, cirerers, ..., que en èpoques passades devien representar productes de subsistència pel seu valor nutritiu, per exemple quan es donaven males anyades a la plana.

Els aspres del Montgrí entre Torroella i les Dunes, fotografiats el setembre de 1986.

CONREUS DEL MONTGRÍ, ENTRE EL NUCLI URBÀ DE TORROELLA I LES DUNES

Comparances entre els anys 60 i l'actualitat:

Superfície total aproximada: 25 ha.

	1960	1989
Olivars	44%	21%
Cereals i farratges	21%	10%
Vinyes	14%	7%
Pinedes	13%	17%
Erms	8%	37%
Fruiters		3%
Cases aïllades		2%
Nucli urbà		3%

La superfície en erm és considerable. La major part —23%— correspon a olivars abandonats, el 8% a vinyes i la resta a conreus diversos.

Finalment, un 5% d'aquests antics conreus han estat ocupats pel nucli urbà de Torroella i per algunes cases aïllades.

CONREUS A LA MUNTANYA D'ULLÀ

Es manté el predomini dels erms, sobretot abandonats, i, com és general a tot el massís, hi ha també alguns olivars cultivats, algunes vinyes, alguns camps de fruiters i alguna pineda a les zones més altes. A la part baixa predominen els cereals de secà.

CONREUS A LA VALL DE SANTA CATERINA, LA BOLLERIA I SOBRESTANY

Els conreus de la part més muntanyosa, bàsicament olivars, han estat abandonats. La franja que limita amb la plana està dominada pels cereals i els farratges.

A la Vall de Santa Caterina es cultiven encara uns pocs olivars.

A Sobrestany dominen les pinedes i els pins dispersos, entre el garric i els olivars en erm.

CONREUS A LA TORRE PONSÀ

Avui, la superfície conreada està dedicada exclusivament al cereal de secà. Els antics conreus han estat substituïts per la vegetació natural d'aquesta zona, el garric, i per pinedes esclarissades.

Al quadrant nord-est de la fotografia es veuen dues pedreres, avui tancades, i, si ens hi fixem més, es distingeixen unes línies paral·leles que marquen rotacions fetes sobre el garric per plantar-hi pins.

Al quadrant nord-est, s'hi troba una part de la urbanització Torre Gran.